

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

Factors that Affect the Effectiveness of the Operations under the Child Development Center Organization Nakhon Ratchasima

ประสม มารศรี¹ จิตรดา ชิวดอน²

Prasom Marasri¹, Jitlada sewdon²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 251 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำ และด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹M.Ed. Field of Study Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

²Lecturer, Faculty of Education, Mahasarakham University

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ และด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์การ (X_1) ด้านภาวะผู้นำ (X_5) และด้านการมีส่วนร่วม (X_6) ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา สามารถพยากรณ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร้อยละ 50.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ .23768 และเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.087 + .249 (X_1) + .224 (X_5) + .255 (X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .290 (X_1) + .276 (X_5) + .310 (X_6)$$

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพต่อการดำเนินงาน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

This study was has a purpose. 1) To study the factors expected to affect the effectiveness of the implementation of the Child Development Center under local administration. Nakhon Ratchasima 2) To study the effectiveness of the Child Development Center Under the local government in Nakhon Ratchasima. 3) Study the relationship between factors that affect the effectiveness of the Child Development Centre. and 4) Create equations predictive factors affect the effectiveness of the Child Development Center. Sample include head of child development center number 251 the tools used in this researching a query 1) Factors that affect child development center operations. 2) Effectiveness of the implementation of the Child Development Center the statistics used for data analysis include frequency percentage average arithmetic standard deviation Correlation and stepwise regression analysis.

Results of the study were as follows:

1. Factors that affect child development center operation she the overall level. When considering the found in the two sides. In order of descending average include the organizational climate Organization Structure and in the four sides. Sort of average descending include the culture the involvement leadership and the personnel has the lowest average.

2. Effectiveness of operations, the Child Development Centre under organizations Nakhon Ratchasima the overall level. When considering the found in all aspects Order of descending below the average. Academic and curricular activities is a minor The people, the involvement and support of all sectors. The network promotes early childhood development. Management of Child Development Centers. Building and Environment Safety Has the lowest average

3. The relationship between the factors expected to affect the effectiveness of the implementation Care Center under organizations Nakhon Ratchasima found Organization Structure the organizational climate personnel Leadership and participation There is a positive correlation statistically significant at the .01 level.

4. Factors that affect the effectiveness of the implementation of the Child Development Center. Under local authorities' Nakhon Ratchasima include Structural organization (X1) Leadership (X5) And participation (X6) That affect the effectiveness of the implementation of the Child Development Centre Under local government in Nakhon Ratchasima. To forecast the performance of the Child Development Center is 50.1 percent. Statistically significant at the 0.05 level. The standard error of prediction 0.23768. And write the equation in the form of raw scores and standard scores below.

Raw score regression equation.

$$\hat{Y} = 1.087 + .249 (X1) + .224 (X5) + .255 (X6).$$

Regression equation in standard score.

$$\hat{Z} = .290 (X1) + .276 (X5) + .310 (X6).$$

Keywords : Operating efficiency, Child Development Center

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรมเพื่อสร้างสรรคร์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการเรียนรู้และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและตามมาตรา 18 (1) การจัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้จัดในสถานศึกษาได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนา

เด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็ก ซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกในชื่ออื่นและมาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน รวมทั้งเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา. 2542 : 12)

สำหรับการเลี้ยงดูเด็กเล็กนั้นมีความสำคัญที่สุดในการปูพื้นฐานให้แก่ชีวิตต่อไปในอนาคต ดังนั้น พ่อ แม่ นอกจากจะต้องมีความรู้ในด้านการเลี้ยงดูเพื่อเป็นการสร้างพัฒนาการที่ดีในวิถีการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเลี้ยงดูบุตร (กระทรวงสาธารณสุข. 2556 : 15) ที่แต่ละครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่พ่อแม่ไม่มีเวลาในการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนลูกหลานอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพเหมือนในอดีต ขณะเดียวกันความจำเป็น

ในการเตรียมความพร้อมของสังคมเพื่อให้ได้ประชาชนที่มีคุณภาพมีศักยภาพรองรับการพัฒนาประเทศ ในอนาคตก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการตั้งแต่ในวัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่สมองมีการเจริญเติบโตเต็มที่ทั้งนี้เพราะ ร้อยละ 70 - 80 ของเซลล์สมองของมนุษย์จะเจริญและพัฒนาในวัยนี้ที่สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเด็กนั้นเป็นทรัพยากรที่มีค่ายังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในสังคม และเป็นความหวังของชาติ ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและเหมาะสม และจากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะเด็กก่อนวัยเรียนจะได้รับการเลี้ยงดูที่บ้านร้อยละ 54.2 และในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร้อยละ 37.3 โดยจากการศึกษาในปี พ.ศ. 2556 พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยอายุที่น้อยลง คือ เริ่มตั้งแต่ก่อนครบขวบปีแรก ซึ่งจะเห็นว่า ครอบครัวไทยมีแนวโน้มจะนำไปฝากเลี้ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข. 2556 : 15) โดยเฉพาะประชาชนที่มีรายได้น้อยมาก สมาชิกแต่ละคนต้องช่วยกันหารายได้มาจุนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวและในกรณีที่มีบุตรก็ไม่สามารถดูแลได้ด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องพึ่งพาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ใกล้ที่ทำงานเพื่อสะดวกต่อการเดินทาง

เพื่อรองรับความต้องการและเป็นทางเลือกเพื่อให้เด็กในวันนี้เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพต่อไปในวันข้างหน้าตนเอง ด้วยเหตุนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความจำเป็นต่อ การอบรมสั่งสอน และเลี้ยงดูเด็ก โดยที่พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกสถานที่ขึ้นต้นในวัยแรกของชีวิตให้แก่เด็กที่มุ่งเน้นให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการต่อไปในระดับสูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข เกื้อหนุนเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมไทยและพัฒนาประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นั้นต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของทุกฝ่าย

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุมการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง พบว่ามี 6 ปัจจัย ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ และด้านการมีส่วนร่วม ตามข้อกำหนดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2553 จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดถึงความสำคัญในเรื่องนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา เพื่อพัฒนาปรับปรุง การดำเนินงานและส่งเสริมให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งใช้เป็นแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัดและที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ ให้เกิดความเจริญอย่างยั่งยืน ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

สมมุติฐานของการศึกษา

1. สมมุติฐานข้อที่ 1 โครงสร้างองค์การส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

2. สมมุติฐานข้อที่ 2 วัฒนธรรมองค์การส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

3. สมมุติฐานข้อที่ 3 บรรยากาศองค์การส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

4. สมมุติฐานข้อที่ 4 บุคลากร ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

5. สมมุติฐานข้อที่ 5 ภาวะผู้นำ ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

6. สมมุติฐานข้อที่ 6 การมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 715 คน จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนคร จำนวน 8 คน สังกัดเทศบาลเมือง จำนวน 2 คน สังกัดเทศบาลตำบล จำนวน 100 คน และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 605 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and morgan จำนวน 251 คน ได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามจำนวนของประชากรของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยการเทียบสัดส่วน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก จำแนกเป็น

2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนคร จำนวน 3 คน

2.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลเมือง จำนวน 1 คน

2.3 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล จำนวน 35 คน

2.4 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 212 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่

- 3.1.1 ด้านโครงสร้างองค์กร
- 3.1.2 ด้านวัฒนธรรมองค์กร
- 3.1.3 ด้านบรรยากาศองค์กร
- 3.1.4 ด้านบุคลากร
- 3.1.5 ด้านภาวะผู้นำ
- 3.1.6 ด้านการมีส่วนร่วม

3.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 6 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ด้านบุคลากร

3.2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3.2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

3.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

3.2.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ.2556

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 715 คน จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครจำนวน 8 คน สังกัดเทศบาลเมือง

จำนวน 2 คน สังกัดเทศบาลตำบลจำนวน 100 คน และ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 605 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 251 คน จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and morgan. สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างนั้นใช้แบบ แบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามจำนวนของประชากรของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ตามจำนวนสัดส่วน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครบตามที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 ปัจจัยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของเรนซีส์ ลิคเอิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 82 - 83) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 6 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการเก็บข้อมูลจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 251 คน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยวิธีทางไปรษณีย์ จำนวน 251 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 231 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.00

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์เท่านั้น และบันทึกข้อมูลในแบบสอบถาม

แต่ละฉบับลงในโปรแกรมสำเร็จรูปตามข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยดำเนินการดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่แต่ละรายการเพื่อหาค่าร้อยละ

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และแปลผลข้อมูลตามเกณฑ์และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

1.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผลตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 121) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

1.5 การวิเคราะห์การสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยนำเสนอค่าสมการพยากรณ์ค่า R^2 (%) และค่า P-value หรือ Sig.F)

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 92.2 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศองค์การ และด้านโครงสร้างองค์การ และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำ และด้านบุคลากรตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ และด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

5. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่ามีปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลทั้งสิ้น 3 ประเด็นได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์การ (X_1) ด้านภาวะผู้นำ (X_5) และ ด้านการมีส่วนร่วม (X_6) ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรทั้ง สามตัวสามารถรวมพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.1 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ .2377 และเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.087 + .249 (X_1) + .224 (X_5) + .255 (X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .290 (X_1) + .276 (X_5) + .310 (X_6)$$

เมื่อพิจารณาประสิทธิผลของการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จะพบว่าในการทดสอบสมมุติฐานนั้น จะยอมรับในสมมุติฐานที่ 1 สมมุติฐานที่ 5 และสมมุติฐานที่ 6

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่ผู้ศึกษาค้นคว้านำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่ดีมาก โดยเฉพาะด้านบรรยากาศองค์กร ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการสร้างผลงานที่ดีของบุคลากร มีแบบแผนความเชื่อที่เป็นบรรทัดฐานและค่านิยมที่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งได้จากการสร้าง การถ่ายทอดและการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับพื้นที่นั้น นอกจากนั้นแล้วยังมี ด้านโครงสร้างองค์กรซึ่งจะประกอบด้วยลักษณะของการบริหาร บทบาทอำนาจหน้าที่และระบบในการติดต่อสื่อสารของบุคลากรภายในองค์กรที่เอื้อให้เกิดการดำเนินการที่มีประสิทธิผล รวมทั้งด้านการมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำ ก็เป็นส่วนผสมที่ทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปด้วยดี ทั้งนี้เพราะว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเกิดความสำเร็จ และมีประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างมาบูรณาการประกอบเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดผลดีต่อเด็กและบรรลุนิติบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกรรณก อุราพรหม (2553 : 78 – 79) ที่พบว่า การจัดการศึกษาของศูนย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การสร้างเครือข่ายที่เข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา

2. ประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมนั้นอยู่ในเกณฑ์การประเมินที่ดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับที่ดี โดยเฉพาะด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรที่ได้ทำการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2 -5 ปี เพื่อให้ได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย รวมทั้งด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหาร พนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ที่ทำหน้าที่ในส่วนที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นแล้วในด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชน การให้บริการด้านอื่นๆ แก่ชุมชน และการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ตลอดจนการติดตามและประเมินผล ที่ได้รับการตอบสนองให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี สำหรับ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย นั้นการสรรหา การคัดเลือก การสอบแข่งขัน การบรรจุแต่งตั้ง การวางแผนการพัฒนา งานการเงินงบประมาณ และการดำเนินงานทางวินัยที่เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างดีและต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดบริเวณที่ซึ่งใช้ในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก อันได้แก่ อาคารเรียน บริเวณพักผ่อน สวนหย่อม ลานกีฬา สนามเด็กเล่นและสาธารณูปโภคต่างๆ ให้มีความพร้อมในการทำภารกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการที่ดี อันสืบเนื่องมาจากการดำเนินการต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของกัญติกา ทองขาว (2554 : 94 - 96) โดยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอยู่ในระดับมาก จึงจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในเกณฑ์การประเมินที่ดี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ และด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกหรือไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีประสิทธิผลได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับการศึกษาของเจนจิรา สิริวรพงษ์ (2551 : 68 - 69) ที่พบว่า 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านภาวะผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 3) ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

4. ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านภาวะผู้นำและด้านการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถรวมพยากรณ์ได้ร้อยละ

50.1 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำข้อค้นพบที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น

1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบายวางแผนในการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ในการพัฒนาประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดประชุมอบรม สัมมนา ให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรภายในศูนย์ให้มีความรู้ ทักษะการบริหาร และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิผลมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่นๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มาตรฐาน

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เหมาะสมกับท้องถิ่นเพราะปัจจุบันท้องถิ่นมีบทบาทมากในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวางแผนจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2553*. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- กัญติกา ทองขาว. (2554). *ประสิทธิผลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคึมใหญ่ อำเภอมือเมืองอำนาจเจริญ จังหวัด อำนาจเจริญ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กรรณก อูราพรหม. (2553). *การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอมือเมือง จังหวัดนครพนม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540) . *แผนการพัฒนาศึกษา ศาสตร์ และวัฒนธรรมระยะที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2556). *รายงานประจำปีผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะเด็กก่อนวัยเรียน*. แผนงานกรมอนามัย.
- กนกวรรณ เพ็ญวรรณ. (2549). *วัฒนธรรมองค์การของเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บธ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจนจิรา สิริวราพงศ์. (2551). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอร่องวางจังหวัดแพร่*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *วิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีสาสน์.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา 120. ตอนที่ 74 ก. หน้า 12 19 สิงหาคม 2542.